

DELAVSKA POLITIKA

GLASILO SOCIALISTIČNE STRANKE JUGOSLAVIJE.

Št. 93.

Sobota 19. novembra 1927.

Leto II.

Izhaja vsako sredo in soboto.

Uredništvo je v Mariboru,
Ruška cesta 5, poštni predal 22.

Rokopisi se ne vračajo. Ne frankirana pisma se ne sprejemajo.

Uprava: Maribor, Ruška c. 5, poštni predal 22,
Ljubljana VII., Zadrugi dom.

Ček. račun: 14.335. Reklamacije se ne frankirajo.

Naročnina za državo SHS znaša mesečno 10 Din, za ino-
zemstvo mesečno 15 Din.Malih oglasov, ki služijo v posredovalne in socialne namene
delavstva ter nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. De-
belo tiskana beseda stane 1— Din. Malih oglasov trgovskega
značaja, stane beseda 1— Din. V oglasnem delu stane pe-
titna enostolpna vrsta 2-25 D. Pri večjem številu objav popust.

Sloga!

Avstrijska socialna demokracija je na svojem nedavnem kongresu dokazala svojo zrelost predvsem s tem, da je izrazila svojo odločno voljo, da ostane za vse delavce združujoča socialistična stranka. Začrtala je jasno linijo proti komunistom, istočasno pa kongres nastopil proti oni struji, ki je hotela, da naj te »napol divje komunistične delavce« mirno prepusti avstrijski komunistični stranki.

Tej struji, ki jo je zastopal Trebič, je voditelj stranke s. Bauer med »vi-harnim, več minut trajajočim ploska-njem«, kakor poroča »Arbeiter-Zei-tung« odgovoril takole:

»Mi smo enotnost, to dragocenost delavskega gibanja ohranili v času, ko so se delavske stranke drugih de-žel razcepile in razdrobile. Zakaj se nam je to posrečilo? Iz več razlogov, predvsem pa radi tega-le: tu v Av-striji se nam je posrečilo prepričati delavce, da lahko še v tej generaciji osvoje državno oblast na podlagi de-mokracije in s sredstvi demokracije,

samo če ostanemo enotni

in če smo odločni, da branimo de-mokratska bojna sredstva.

... So sodrugi, ki to dragocenost enotnosti delavskega gibanja v Av-striji uživajo kot nekaj samo po sebi razumljivega, da ne razumejo več, kakor se zdi,

kako strašna katastrofa bi b'la, če bi se delavski razred pustil mirno razcepiti,

kakor to nekateri priporočajo (Tre-bič i. dr. Op. ur.)

... Ta rdeči Dunaj, ki pridobiva pristaše za socializem, ne samo v celi Avstriji, temveč po vsem svetu, ta rdeči Dunaj, ki ni samo naš ponos, temveč ponos cele internacionale, ne bi več eksistirali oni dan, ko bi mi dopustili, da se avstrijsko delavstvo raz-cepí!

Naši kongresi in konference.

Volitve v narodno skupščino, ob-lasti in deloma tudi občinske volitve — izvzemši v mariborski oblasti — so za nami. V vseh teh volilnih bo-jih je dokazalo naše gibanje politi-čno moč, ki vztrajno narašča. Enak pojav, kakor pri nas sicer v manjši meri, opazujemo tudi po drugih državah (v Čehoslovaški, Avstriji, Nemčiji, Poljski, Franciji, Angliji); tudi tam se socialistični pokret si-lajno konsolidira in ojačuje organi-zatorično.

Ta razvoj delavskega gibanja v imenovanih in drugih državah nam mora biti v pobudo, nas mora pre-pričati, da smo na pravi poti raz-rednega boja.

Sedaj po volitvah je nastopila za nas doba kongresov in konferenc, to je, doba organizatoričnega dela. V Zagrebu se bo vršil koncem ja-nuarja 1928 kongres Socialistične Stranke Jugoslavije. Meseca de-cembra oblastna konferenca za ljub-ljansko oblast, meseca januarja, še pred zagrebskim kongresom, pa po-krajinska konferenca za ljubljansko in mariborsko oblast.

Po vseh težkih bojih z najrazlič-nejšimi nasprotniki v volilni borbi in z ozirom na njih metode, ki so skušale na vse mogoče načine škodo-vati konsolidaciji delavskega pokre-

Sodrugi! Marksistični, socializem je sinteza (združenje)

treznega realizma,

ki gleda kapitalističen svet tako, kakor je in

revolucionarnega navdušenja.

In ta velika sinteza gre v pogubo po-vsod, kjer je delav. razred razcepljen.

Kjer je delavstvo razcepljeno, na-stopijo nasprotstva, ki jih je ravno marksistična sinteza odpravila: na eni strani dobite stranko, ki ni sposobna trezno gledati svet, na drugi strani pa delavsko stranko, polno treznega, odgovornega realizma, pa brez revolu-cionarnega navdušenja in s tem brez velikega razmaha, ki delavstvo nav-dušuje in mladino vabi v delavsko stranko. Sodrugi, ki lahko mišljeno pravijo, da tudi mi lahko riskiramo razkol, rečem to, kar sem stokrat re-kel proti komunistom:

stokrat rajši iti enotno po na-pačni poti — kajti napake lahko popravimo — kakor pa razce-piti se radi prave poti.

Še bolj, kakor za industrijsko Av-strijo, veljajo te besede za agrarno Jugoslavijo.

Kako naj mi praktično sledimo nauku avstrijskih sodrugov?

Razkol je tu. Pa saj je tudi v Av-striji 14.000 dekalistov — samo, da je proti njim mogočna socialna demo-kracija. Na drugi strani, kakor na svetu ne bo nikdar zmanjkalo nor-cev, tako bo tudi vedno nekaj zme-šancev bernotarilo. Torej dvignimo duh svojih organizacij, utrdimo so-cialistično stranko s tem, da povsod prepričevalno dokažemo delavcem, da je to realna in revolucionarna stranka, ki je sposobna in pametna dovolj, da zastopa delavske interese in zato tudi vredna, da jo delavci lju-bijo, spoštujejo in se v njej organizi-raj. Tako bomo mi preko drekaliz-ma upostavili delavsko enotnost.

ta, smatramo, da je najnujnejše vprašanje, ki ga moramo v prvi vrsti obravnavati na kongresu in na konferencah: izgraditev disciplini-ranih delavskih socialističnih poli-tičnih organizacij zlasti v onih kra-jih, kjer so kadri delavstva in so-cialističnih somišljenikov. Pri zad-njih volilnih borbah smo namreč opazali, da ponekod niti organizaci-je niso dosledno in enotno nastopale v interesu socialističnega pokreta, ker so stale ali pod vplivom raznih razdiralnih ali pa demagoških gesel. Organizacije morajo v tem pogledu postaviti trdnejše postojanke delav-skega pokreta. Naš boj in naša tak-tika ne sme sloneti na frazah ali demagogiji, ampak na realnih tleh ideološke vzgoje in krepke ter za-nesljive organizacije, ki tudi v naj-kritičnejšem slučaju ne odreče.

Naše konference naj bodo to-rej organizatorične. Zakaj po toli-kih zmotah in zmedah, ki jih širijo med zavednim delavstvom razni vplivi buržuazije in njihovih agen-tov, mora socialistični pokret za-črtati jasno pot za vse svoje organi-zacije. Tu ne sme biti lokalnih vidi-kov, ne ozirov na osebna mnenja, ampak vedno mora biti merodajen le interes celokupnega socialistične-ga pokreta, kar pa bomo dosegli le

tedaj, če bo vsaka organizacija sto-čila in delala tako, kakor je v prid celotnega pokreta. Mnogo izborni discipliniranih organizacij že imamo, toda naša naloga je, da naš organi-zacijski aparat posluje kakor ura, ker šele tedaj bo stranka imela tudi politično moč, ki gre proletarijatu.

Važno je organizatorično delo tudi zaradi tega, ker se po vseh so-sednjih državah goji nekak fašizem, ki bi ga radi ustvarili tudi v naši državi. Ti pojavi nas opominjajo, da

O zavarovanju za starost in onemoglost.

Zavarovanje za starost in one-moglost je važna zahteva socialistič-nega delavstva. V naši državi že ima zakon o socialnem zavarovanju do-ločbo, da se mora zavarovanje za starost in onemoglost uvesti leta 1925. Toda rok, ki je v zakonu do-ločen, je že prekoračen za tri leta. Ali, če je zakonita določba ostala na papirju, zato se ne zmeni ne vla-da ne narodna skupščina. O meščan-skih strankah kot takih menda ni treba govoriti.

Vidimo pa nasprotno. EkspONENTI industrijskih krogov se odločno za-vzemajo za poslabšanje socialnega zavarovanja. Tajnik zveze industrij-cev, g. ing. M. Suklje, je na primer na državnem kongresu industrijev odločno pobijal nezgodno zavarova-nje, češ, da je treba napeti vse sile, da se prepreči 7 odstotni prispevek za nezgode, ki ga vlada namerava zvišati od sedanjih 6 odstotkov.

To je samo en primer. Boj proti socialnemu zavarovanju pa gre na celi črti, češ, da zavarovanje ogroža razvoj industrije. Seveda je to stališče popolnoma napačno že z gos-podarskega stališča, še bolj pa s social-nega, ker krivda, da industrija ne prospeva, tiči v slabem državnem narodnem gospodarstvu in v tem, da je naša industrija pokupila po vojni nameste novih, modernih strojev, domala stare, obrabljene nemoderne kolovrate, ki so se hitro pokvarili in pa tudi niso imeli časa primerne storitvenosti.

Industrija je se tem neracionalnim uvajanjem industrije zapravila svoj

KINO APOLO.

KINO APOLO.

Od sobote naprej krasen film

SMRTNA KOČKA

Rot la Rok in Marg. de la Motte v gl. vlogah.

s trezno politiko in močno politično organizacijo preprečimo val, ki gro-zí objeti vso srednjo Evropo. Moč-nim, konsolidiranim delavskim orga-nizacijam, tega se zavedajmo, tudi fašizem ne bo mogel do živega.

majhni kapital in če se je hotela ob-noviti, je morala seči po bančnem kapitalu, ki pa zaradi svoje draginje ni primeren za obratno glavnico.

Ti izgovori torej absolutno ne dr-že. Še manj je pa mogoče opraviče-vati malomarnost zakonodajalca s socialnega stališča.

Povojne razmere so socialno pre-cej drugačne kakor so bile pred voj-no. Že pred vojno so uvidevali vsi socialni politiki, da je zavarovanje za starost in onemoglost nujno. Da-nes, ko so delavci, uradniki, obrtni-ki in mali kmetje socialno mnogo sla-beje situirani, pa je popolno social-no zavarovanje za najširše sloje po-stalo pereče vprašanje. Ako namreč tozadevni sloji ostanejo še deset let v tem neugodnem položaju, da celo tedaj stradajo, ko imajo polno de-lovno moč, potem se nam bliža do-ba, ko bo tisoče in tisoče teh ljudi navezanih na javno milost ali pa bo-do izstradani umirali po cestah, ker država ničesar ni storila, majhne ob-čine ne morejo in nočejo ali pa le z nejevoljo podpirajo — berače, kakor imenujejo siti gospodje ljudi, ki so prodali svojo delovno silo za tako slabo plačo, da so morali stradati in s tem opešati.

Vprašanje zavarovanja za sta-rost in onemoglost ni le vprašanje delavcev, ampak je velik socialno-politični problem — države. Vsako leto odlašanja tega zavarovanja je greh nad vsemi onimi, ki si služijo kruh z delom.

Sem z zavarovanjem za starost in onemoglost!

Kaj hočemo?

Pri nas se smatra socialiste kot smrtne sovražnike vere in Boga. Bajе komaj čakajo, da razrušijo cerkve, zaplenijo vse njih imetje, oskrunijo pobožne device in sploh komaj čakajo, da pogubijo njih krščanske duše. To so največje ka-nalje, propalice, bogotajci, lenuhi, pijanci in postopači, ki prav ne-sramno zahtevajo od ubogih kapita-listov večje plače; so surovi mate-rialisti, ki nočejo nič slišati o viso-kih krščanskih idealih, nebeškem zveličarju, pač pa hočejo na tem svetu pečene piške in bogokletno enakost; ne poznajo ponižnosti in pokornosti — te dve najlepši kršćan-ski čednosti — napram cerkveni in posvetni gosposki. ... Tako sem čul iz ust nekega kmetskega mladeni-ča beri in piši leta 1927 po Kristu-sovem rojstvu. Na vprašanje, kje je vse to čul, mi je odgovoril: gospod župnik so to povedali.

O tem bi ne bilo vredno govori-ti, da ni tako očitno, da se nevedno ljudstvo namenoma in zlobno zava-

ja v tako pojmovanje socializma in njegovih demokratičnih zahtev po priznanju svobode vesti, po ločitvi cerkve od države itd., in pa tudi, da smo mi sami krivi, če se posebno kmetsko ljudstvo odvrča od nas, in sicer zato, ker ne znamo pri tako kočljivih zadevah v največ slučajih zavzeti pravičnega, res socialistične-ga stališča. Zato bo tudi za nas pre-cej važno in podučljivo, če pogleda-mo, kako so naši veliki predniki mi-

Vsi na protestni shod!

V soboto, dne 19. novembra t. l., ob 7. uri zvečer, v dvorani »Uniona« (Götz) velik javni shod. Na dnevnem redu shoda je vprašanje Stankovega odpusta in sploh razmere na želez-nici — obenem pa bodo tudi delegati Delavske zbornice poročali o svojem delovanju v tekočem letu.

Vsi na protestni shod!

GRAJSKI KINO

slili o tem in o stališču socializma do vere sploh.

Leta 1890 je stavil na strankinem zboru v Halle dr. Rüdrt predlog, da izreče stranka:

Nemška socialistična stranka ne poseza neposredno v versko prepričanje posameznega strankinega pristasa, vendar stoji kot revolucijska stranka tudi v verskem pogledu na tleh svobodnega znanstvenega raziskavanja. Vsled tega principielno zavrača vsako dogmatično verstvo kot studenec duševnega suženjstva in kot velikanko zapreko proletarskega emancipacijskega boja, pobija zato vsako cerkev, ki temelji svojih verskih dogem nasprotuje socialnim in političnim osvoboditeljskim stremljenjem delavskega sloja.

Na to pa je odgovoril V. Liebknecht:

Torej nam je dejal g. Rüdrt, da smo hinavci, ako ne priznamo prave barve in ne zapišemo ateizma na našo zastavo. Ali naš program ne prizna barve, ali se nismo postavili na znanstvena tla? In ali ne ve vsak človek, ki je zmožen misliti in ki ve, kaj je znanost, da sta veda in vera nezdržljiva nasprotnika? Vsled znanstvenega značaja naše stranke je vsako nespornost v tej smeri odstranjeno. O hinavščini torej ni govora, pač pa nasprotno lahko govorimo o pomanjkljivem poznanju reči in pomanjkljivi razsodnosti tistih, ki so menja, da se mora vera v prvi vrsti pobijati. Cerkev, katoliška kakor protestantska, danes ni nič drugega kot opora, instrument razredne države, in temelj razredne države je kapitalistični proizvodni način s svojim suženjstvom in izkoriščanjem v vsaki obliki. S kapitalistično produkcijo stoji in pade moderna razredna država. Vsak general, ki hoče pobiti nasprotnika, ne zapravlja svojih moči v podrejenih pozicijah, ki za celoto niso odločilnega pomena, temveč napade ključ sovražnikove pozicije, po katerem padcu se zruši vse ostalo. Namesto, da s postranskimi stvarmi raztresamo svoje moči, napadimo ekonomski temelj, na katerem stoji današnja razredna država z vsemi svojimi cerkvami in konfesijami in duhovništvom vred. Ako pade temelj, pade z njim vse drugo. In potem naj se pomisli, da bi dolž-

nost do brezverstva posegla v svobodo vesti, v svobodo mišljenja, v osebno svobodo, ki jo moramo pod vsakimi razmerami spoštovati in varovati. Skratka, mi, ki branimo načelo, vera je zasebna zadeva, smo v večji harmoniji s temeljnimi principi naše stranke, in povrh tega smo bolj radikalni, kot tisti, ki kažejo pri pobijanju vere neko gotovo vernost, ali pravilneje ostanek popovstva. Jaz ne ljubim popov v nobeni obliki in antipope pravtako malo kot prave pope.

In še nekaj: Ali mi nimamo tega, kar tvori moč verstva, vere v najvišje ideale? Ali ni v socializmu najvišje pravnote, nesebičnost, požrtvovalnost, ljubezen do človeštva?

Tako Liebknecht takrat. To velja za nas še danes. Kajti socializem ima za glavni cilj, da reši delovno ljudstvo izpod gospodarskega suženjstva kapitalističnega razreda in s tem pribori proletariatu vsestransko svobodo, ne pa, da bi se spuščal v kake buržujske kulturne boje, od katerih ne bi imel proletariata prav nobenih stvarnih koristi. Ne moremo pa nič zato, če je pri nas klerikalna stranka vzela v zakup vse katoličanstvo. Naravno je potem, da socializem v borbi za svoje ideje naletuje na njen odpor. To pa ne znači, da se bojujemo proti veri in Bogu, pač pa kvečjemu to, da smo prišli v navskrižje z njenimi političnimi tendencami, ki pa so vse prej kot pa krščanske. Ali pa boljše: ker vidimo, da klerikalna stranka brani v dejanskem življenju le interese buržuazije v škodo delovnega ljudstva ter da njeno stremljenje gre edino za tem, da si pribori posvetno oblast in da ohrani svoj privilegovani položaj in s tem duhovno gospodstvo nad ljudstvom — kar pomeni v praksi, da ji to prinaša ogromne in nekrščanske dohodke — smo mi v imenu demokracije nujno prisiljeni, boriti se tudi proti nji kot protiljudski stranki.

Cerkvena hierarhija, oziroma vidna cerkev, katero zastopa pri nas SLS, je bila in je v nasprotju s Kristusovim naukom, vedno lakaj vladajočih izkoriščevalcev ljudstva, kateri ji v plačilo nudijo razne privilegije, ki jih v dobi današnje takozvane demokracije drugi nimajo. Razume se, da račun za te koncesije nosi zopet le edino delovno ljudstvo, četudi so te le v njegovo škodo. Zato je ena prvih zahtev socializma, da se te reakcionarne in nedemokra-

tične koncesije ukinejo. Zato zahtevamo tudi mi, da se pri nas izvede ločitev cerkve od države, kakor se je to izvršilo že v Ameriških združenih državah leta 1787, v Belgiji leta 1831, na Irskem l. 1869, v Meksiki l. 1873, v Braziliji l. 1891, na Kubi l. 1902, v Ekvadorju l. 1904, v Franciji l. 1905, v Ženevi l. 1907, v Bazelu l. 1910 itd.

Mi nočemo s tem uničiti cerkve, vere ter jo preganjati, pač pa pomeni to samo, da mora država smatrati verske družbe kot čisto zasebne družbe in delati z njimi kakor z vsakim zasebnim društvom kake druge vrste. Da ne da cerkvi in njenim članom nobene pravice, katere ne bi dala na enak način vsem drugim društvom. Da so ji duhovniki to, kar predsedniki drugih društev, da je državna vzgoja čisto posvetna, kvečjemu, da se predava etika, a brez religije. Država ne plača nič, vsi državni čini se vrše brez ozira na vero. Cerkev lahko ustanavlja svoje šole kjerkoli hoče, ki dobe isto pravico kakor državne šolske usta-

nove, čim zadoste zakonitim zahtevam in so tudi deležne eventuelnih državnih podpor. Staršem se da možnost, da sami določujejo smer vzgoje pri svojih otrokih itd.

To je naša zahteva. Naravno je, da smo dobili največjega nasprotnika v SLS, ker se ravno ona čuti po nji največ ogrožena, toda v svojih čisto materialnih interesih, kateri pa imajo z našimi dušami in vero toliko opravka, kakor kitajski cesar, ki ga sploh ni. Zato pa tudi takobesna in umazana agitacija med ljudstvom.

Toda, da povdarimo še enkrat: Socializem je v prvi vrsti gospodarski nauk. Njegova zahteva po ločitvi cerkve od države pa prihaja odtod, ker hoče, da država preneha tolerirati te reakcionarne in nazadnjaške elemente, ki so združeni v nji, na škodo ostalih državljanov. Socializem s tem zahteva le to, kar mora zahtevati vsak resnično čuteči demokrat, pa tudi katoličan, in to v imenu napredka.

To tudi mi hočemo!

Dnevne novice.

Plenarna seja Delavske zbornice

se bo vršila, kakor smo že naznanili, v nedeljo, dne 20. t. m. v kazinski dvorani v Mariboru. Za to zborovanje vlada v mariborski javnosti veliko zanimanje. Sodrugi, ki se žele udeležiti zborovanja kot poslušalci, naj se prijavijo pri naših zapornikih za vstopnice.

Trockij in Zinovjev sta bila izključena iz ruske komunistične stranke in z njima vred še cela vrsta odličnih članov stranke. Kaj to pomeni v ruskih prilikah, bo razumel vsak, kdor pozna strogo disciplino in stroge metode, ki vladajo v ruski komunistični stranki. Da bi se Stalinu posrečilo likvidirati spor s Trockijem s to izključitvijo, ne verjame mo. Trockij je za Leninom najmočnejša osebnost ruske revolucije, in njemu se mora revolucionarna Rusija zahvaliti za marsikateri uspeh ruske revolucije. Ta spor je za notranji razvoj ruske revolucije ogromnega zgodovinskega značaja. Gotovo pa je že sedaj, da se nade kapitalističnega sveta tudi z ozirom na ta notranji ruski spor ne bodo uresničile. Tudi ruska revolucija preživlja pač svoje razvojne faze. O sporu bomo še pisali.

Kmetško-demokratska koalicija.

Radičeva stranka in Samostojna demokratska stranka sta se združili pod imenom kmetško-demokratska koalicija. V resoluciji, ki jo je ta koalicija izdala, se dopoveduje, da ste obe stranki dosegli popolno soglasje in da se hočeta boriti za demokracijo, parlamentarizem in enakopravnost. Verjetno pa je, da je ta koalicija samo taktičnega značaja. Več kot dvomljivo pa namreč, da bi se med tema dvema strankama moglo doseči kako resnično in trajno soglasje v načelih. Samostojna demokratska stranka je po svoji ideologiji meščanska, nacionalistična, liberalna, kadar je. Radičeva stranka pa je kmetško-demagoška, srbofobska in konservativna. Slovenska kmetška stranka, ki je tudi del te koalicije, je pa konglomerat bivših samostojnih kmetov g. Puclja, Prepeluhovih radičevcev in Sušterskičancev. Iz tako različnih elementov se ne more napraviti trajne in solidne celote. To koalicijo so pač skovali voditelji strank, ne pa volilci. Če pa že ni verjetno, da bi iz te koalicije moglo nastati kaj historično pomembnega, kakor prorokujeta gg. Radič in Pribečević, je pa vsaj v Sloveniji, kjer pravih radičevcev pravzaprav nikdar ni

Evropa v plamenu!

Evropa v plamenu!

Evropa v plamenu!

Zobje čvrsti in beli, usta sveža in lepa, to je uspeh zobne paste „PEBECO“.

Pavel Dorohov:

Kazenska ekspedicija.

(Odlomek iz romana »Golgota«, Prevedel I. V.)

Vsaka kaplja zveni v Maksimovih ušesih, preteče. Počasi se vzravna Kitajec. Tudi Maksim se dvigne. Oči Kitajca ga vedno bolj pritiskajo. Mrzla, otrpla hladnota gre skozi telo Maksima. Groza se razlije, kakor ogromen val, iz poševnih oči in kaplja v oči Maksima in v njegove možgane.

»A—a—a!«

Maksim se zopet zave. Bled obraz služkinje ga gleda vez prepaden.

»Maksim Ivanovič, kaj je z vami?«

Vzdihne težko, zagluši naglo utripanje srca.

»Vode...«

Na dušek izpije kozarec. Gre z roko preko čela.

»Zbolel sem, Anjuta.«

Na nasprotni strani leži Vjasovka. Dve vrsti nižje — Čusovka. Parobrod se ustavi med obema vasima.

Dva topa se obrneta proti Vjasovki, dva — proti Čusovki.

»Ogenj! Ogenj!«

Nadporočnik Jefimov in pan Selinsky opazujeta z daljnogledi učinek strelcev.

»Morda škodujemo mirnemu prebivalstvu, gospod nadporočnik?«

»Vseeno, to so vendar vsi puntarji. Ogenj! Ogenj!«

Ljudje begajo obupani po cestah, plat zvona zvoni.

Dve četi gresta na suho — ena v Vjasovko, druga v Čusovko.

Na parobrodu ostane samo moštvo za topove in strojnice ter nadporočnik Jefimov in pan Selinsky.

Maksim bega gor in dol po parobrodu. Od vojakov k mornarjem in od mornarjev k vojakom. S strastnim glasom, polnim bolesti, govori:

»Bratje, tako ne gre več! Katero kri prelivate? Kri vaših očetov, bratov, mater sester! In kdo ste vi sami? Ne pripadate tudi k ljudstvom? Spadate morda h gospodi?«

Maksimove strastne besede vzdramejo čustva. Med vojakmi se pojavi godrnjanje.

»Mi nismo gospoda, mi vsi smo kmetje.«

»To pravim tudi jaz! Poglejte vendar gospodo — pošilja vas v smrt, sama pa sedi in pije vino.«

Maksim pokaže na krov, kjer nadporočnik in husarski častnik sedita pri mizi.

»Bratje, tako ne gre več! Vi morite sami sebe. Morda so vaše domače vasi v tem trenutku od ravnotakšnih vojakov, kot ste vi, uničene in se posiljujejo vaše žene in sestre in vaši očetje in matere se pretepajo! Ali smemo to dopuščati?«

Širokopleč, koščeni artilerist Korokov stopi naprej in reče z odločno kretnjo rok.

»Kratko in jasno — prav ima, bratje! Komu služimo — gospodi! Koga pobijamo — naše očete in brate!«

Zatrdeli obrazi se zmračijo, obrvi se zgrbančijo čez oči, zagorevše v gnjevu.

Korokov jim govori trdo:

»Bratje, ko prede slaba — tedaj gospoda naenkrat izgine in kje smo tedaj mi? Ali lahko odgovorjamo? Kaj povemo našim žrtvam? Ker prej ali slej bomo mogli odgovarjati — ta vlada se ne bo dolgo držala! Na vseh koncih in krajih se ljudstvo punta!«

In zopet zašepeta vroče Maksim:

»Bratje, vi ste naše upanje. Mornarji se vzdigajo kakor en mož!«

»Kaj bomo dolgo govorili, tovariši. Udarimo!« S trdimi koraki stopajo vojaki na krov. — Pred njimi Maksim in Korokov.

Častnika odskočita.

»Kaj je? Kaj hočete tu?«

Maksim prekriža roke čez prsi.

»To je račun, gospoda častnika!«

Vzravna se z od gnjeva bliščečimi očmi. Njegov glas zveni naenkrat trdo in ukazujoče.

»Zvežite ju!«

Peljejo ju v medpalubje.

Maksim poveljuje.

»Pustimo ju skočiti v vodo.«

»Skočita v vodo!«

Nadporočnik in husarski častnik s trudom razumeta, kaj se godi. Molčita.

»Sunite ju z bajonet!«

Vojaki srdito sunejo.

Z bolestnimi kriki skočita oba častnika v vodo.

»Strelajte. Merite na noge in roke. Ne zadnite glav!«

Voda okrog pan Selinskega se pobarva s krvjo.

Nadporočnik se potopi, a se zopet prikaže. Vojak poklekne in strelja.

»Levo!«

Nadporočniku omahne leva roka. Dela samo še z desnico.

»Desno. Meri v desno!«

Breg je že blizu. Zopet se potopi nadporočnik in se prikaže, oddaljen od brega samo za en lučaj.

Misli mu migljajo po glavi.

Evropa v plamenu!

bilo, mogoče, da bi SDS in SKS pri volitvah nastopali skupno, kar bi imelo to dobro posledico, da bi imeli pri prihodnjih volitvah v Sloveniji eno skrinjico manj.

Razkrinkana razkolniška laž. V volilnem boju za narodno skupščino so dekalisti in njihovi bratci našim sodrugom marsikaj podtaknili, kar jim pa sicer ni nič pomagalo. Tako so o s. Sittarju pisali, da je v oblastni skupščini glasoval za predlog, da ne smejo dobiti niti razkolniki niti republikanci nobene službe. Temu je nasledel tudi »Narodni dnevnik«, ki je priobčil isto vest, pod mnogo obetajočim naslovom: »Komunistična lek-cija »Delavski Politiki« in SSJ«. V kazenskem postopanju, ki se je uvedlo na predlog s. Sittarja zoper »Nar. Dnevnik«, pa se je izkazalo, da na tem obrekovanju ni niti trohe resnice. »Nar. Dnevnik« je v sobotni številki to žalitev preklkal in s tem dal s. Sittarju zadoščenje.

Kulturni nivo vsakega naroda se kaže tudi v zanimanju do originalnih slik in kipov. Žal tega med Slovenci ni opaziti v zadostni meri. Ob raznih prilikah se kupujejo slike, reprodukcije, tiskane na papir, katerih ravno takih visi na tisoče v malih stanovanjih predmestij inozemskih velenest. Kako drugače pa je, če visi v stanovanju slika original, ki se nam dopade in za katerega vemo, da ima takega samo mi. Ravnotako kot je dami neprijetno, če nosi enak klobuk kot ona, v najbližji okolici še 50 drugih dam, tako naj nam bo neprijetno imeti v posesti reproducirano sliko. Perzijska preproga in inome-ski tovarniški tepih, original in re-produkcija, to je prava prispodoba. Neglede na to pa je cena originalov danes že tako nizka, da se tudi iz materijelnih razlogov izplača poseči po originalni umetnini. Dame in gos-podje, kupujte kot božična darila svojcem slovenske umetnine v Jako-pičevem paviljonu, zavedajte se, da boste dobro kupili, zavedajte se, da pomagata s tem našemu slovenske-mu umetniku.

Proslava 50letnice pesnika Otona Župančiča. Slovenska kulturna jav-nost pripravila splošno narodno praz-novanje 50letnice pesnika Otona Žu-pančiča. V ta namen se je ustanovil reprezentacijski in akcijski odbor v Ljubljani.

Tiskovni sklad. Sodr. M. Jeram, Jesenice, je daroval Din 10.— za tiskovni sklad. Iskrena hvala. Sodrugi, posnemajte!

Iz stranke.

Sreska konferenca za Srez Prevalje.

Preteklo nedeljo, se je vršila sre-ska konferenca, katere so se udeležili zaupniki iz Prevalj, Guštanja, Leš, Holmca in Črne. Konferenci je pred-sedoval s. Juh, zapisnik je vodil so-dr. Lepko, poročal pa je s. Petejan, kate-rega poročilo o delovanju parlamen-ta, o političnem položaju ter o potrebi politične, strokovne, gospodarske in kulturne organizacije ter o stranki-nem tisku je bilo po kratki debati z zadovoljstvom vzeto naznanje z ob-ljubo, da bodo vsi zaupniki šli s po-dvojeno silo na delo za izvršitev skle-pov konference.

Kultura.

Šaljapin v Ljubljani. Čudne reči se gode v Ljubljani. Velike manifestacije za fran-cosko-jugoslovansko pogodbo, zastave, čr-noobrobjeni plakati Jugoslov. matice, dež in sneg, vse to imamo v Ljubljani. V teatru so zadnjič zaigrali marseljezo in kraljevo himno — za francosko-jugoslovansko po-godbo. V petek zvečer se je vršila premi-jera »slovite« Kalmánove operete »Baja-dere«. Človek bi lahko napisal tisočkrat huišo »Študijo o gledališču«, kakor je to pred leti storil Ivan Cankar, ko so se podile po odru razne Krpanove kobile. V vlogi in-dijskega princa je nastopil g. Drenovec, ki je pravzaprav dramski igralec. Zato se sploh človek čudi, kako more biti slab dramski igralec za pevsko partijo v opereti. Nezaslišano! G. Drenovec — opereten stua? To sicer lepo zveni, ampak njegov glas ne... Sploh pa je cela uprizoritev nedo-stojna Nar. gledališča. Tairof (direktor-režiser moskovskega komornega gledališča) uprizarja operete z najboljšimi močmi svo-

Evropa v plamenu!

jeja ansambla; zakaj, kar je v opereti pod povprečno umetniško mnenje, mora dvigniti dober igralec-pevec. Nikakor ne napadam izrecno operete, ker uprava ima tisoč izgo-vorov: kasa, kasa... Opereta nese. Prav! Toda publiko pitati s tako neslano, neopi-ljenimi »dovtipi« in s tako površno uprizo-ritvijo — je nesramno. Človeku se zazdi, da je prišel v kako razvpito krčmo ali hišo. Za opereto je treba precej več vneme in pridne režije, kakor pa se to dela pri nas. Če kaže uprava s slabo zasedbo svoj pre-zir do operete, se norčuje iz teatra in pu-blike. Z neslanimi dovtipi se apelira na-ravnost na bezniške instinkte. Videl sem predstave v pariškem »Moulin Rouge«, »Folies Bergères« itd., ki so znani po mast-nih dovtipih, toda tam jih vsaj spravijo v sklad z dobrim predstavljanjem. Imajo stil. In tisto so revni teatri — mi pa imamo Na-rodno gledališče. V nedeljo popoldne pri »Traviati« je gostoval g. Pomarusič. G. Drenovec, ki si pri premijeri ni dal niti to-liko truda, da bi si maskiral cel obraz, je dobil v osebi gosta g. Pomarusiča svojega enakovrednega tovariša v operi. Med publi-ko se je slišalo sikanje in žvižganje...

Človek sploh ne more razumeti, da se take reči gode po veselih trenutkih, ki nam jih je pripravil g. Štrifof z uprizoritvi-jo opere »Zaljubljen v tri oranže«, delo mladega sovjetskega komponista Prokotje-va, polno živih trenutkov, fantazije in sa-tire. Bratko Kreft.

Prokobje »Zaljubljen v tri oranže«. Ljubljanska opera uprizarja opero mladega sovjetskega komponista Prokobjeva »Zal-jubljen v tri oranže«. Delo, ki ga še Ljub-ljana ni videla. Vsebinska je sicer fantastična, vendar tako lahko otipljiva, da čuti človek njeno satiro, njeno grotesknost. G. Betteto je kot kralj podal gotovo svojo najboljšo kreacijo. Vidi se vsej uprizoritvi, da je pro-dukt ljubezni, ki jo mora vsak dirigent ali režiser čutiti do dela, ki ga uprizarji. Naj-večjo zaslugu ima g. Štrifof, ki je moral prebiti marsikatero borbo, da je podrl ovire in pomisleke odločujočih faktorjev. G. re-žiser Sest mu je s svojo režijo stal krepko ob strani in tudi inscenacija se je to pot precej posrečila. Pozivamo vse sodruge, da si opero ogledajo. Nihče pa naj ne pričakuje, da bo slišal kake dolge arije, kakor je to običajno v operah, zakaj delo je re-volucija v operni glasbi. V njem se prvič združujeta glasba in teater. Kdor hobe nastopati v taki operi, mora biti prvovrsten pevec in igralec.

Iz ljubljanske okolice.

Kako delajo klerikalni magnati z delavci! Preteklo nedeljo sem šel s svojim prijateljem proti št. Vidu nad Ljubljano. Spotoma sva se oglasila pri ondotnem tovarnarju in žganjarju. Medtem pride v gostilno tudi neki zgubljeni delavec ves strgan in prosi gospo gostilničarko za štamperl žga-nja. Gospa gostilničarka je reveža nahrulila in mu rekla, da ne da ničesar. Podila ga je celo ven. Delavca sem vprašal, če ima denar — odgo-voril mi je, da ima en dinar in pro-sil je še nadalje, da mu naj dajo za en dinar žganja. Nato takoj je prišel sam gospodar, kateri je delavca zo-pet nahrulil z barabo in kaj hoče imeti! Ko mu je delavec povedal, da bi rad za en dinar žganja, se gospod gostilničar razsrdi, pograbí reveža za vrat in ga premetava in vlači sem-tertja, končno ga porine skozi vrata in mu še klofuto prisoli. Ker se mi je zdelo vse skupaj grdo, sem ga opo-zoril, da to ni socialno, ker tako se ne dela po krščanskih načelih. Se-veda se je gospod zopet razsrdil nad menoj in mi očital, kaj imam s to barabo opraviti. Odgovoril sem mu, da ga istotako smatram za človeka, dasiravno je revež slabo opravljen! Zato delavci, pozor na take ljudi! Kjer delavec največ grošev pusti, tem se mu gospodje zahvaljujejo z batinami!

Maribor.

Narodno gledališče v Mariboru.

Sobota, 19. nov. ob 20.: »Eva, deklica iz to-varne«. Ab. A. Premijera.

Nedelja, 20. nov. ob 20.: »Pygmalion«. Ljud-ska predstava pri jako znižanih cenah. — Ob 20.: »Eva, deklica iz tovarne«.

Ljudske predstave v mariborskem gle-dališču. Po vzgledu drugih gledališč bo or-ganiziralo tudi mariborsko ljudske predstave pri najnižjih cenah (ložni sedeži za dramo brez razlike po Din 15, parterni po 12, bal-konski po 10, galerijski po 6, stojšča po 3). Prva ljudska predstava bo veleuspela Sha-wova komedija »Pygmalion« v nedeljo 20. novembra ob 15. (3.) uri popoldne. Priporo-čamo zlasti tudi zunanemu občinstvu.

Mariborska premijera »Eve« bo v so-boto, 19. novembra. »Eva« je mojsterska Leharjeva opereta. Ker ima mariborsko gle-

Evropa v plamenu!

dališče vse predpogoje za kar najboljšo vpr-i-zoritev tega zares krasnega operetnega de-la, je gotovo, da bo imelo velik uspeh. Vstopnice se že dobe pri dnevni blagajni.

Vse naše čitatelje opozarjamo, na prvo ljudsko predstavo, ki bo v nedeljo, 20. nov. ob 15. uri v mariborskem gledališču. Igra-lepo Shawovo komedijo »Pygmalion«, ki je ena najbolj posrečenih kreacij tega ženal-nega angleškega pisatelja — našega somi-ljenika. Udeležite se vsi te ljudske pred-stave! Cene vstopnic so znižane.

Albin Eržen. Danes ponoči je umrl v mariborski bolnici sodrug Albin Eržen, dolgoletni uslužbenec Konzumnega društva za Slovenijo. Pokojni je bil zvest član stranke, marljiv sotrudnik v našem pokretu. Deloval je večinoma v Mariboru, kjer je bil delavstvu dobro poznan. Bil je aktiven somišljenik in zlasti v prejšnjih letih zelo delaven v naši kulturni organizaciji »Svobodi«. Na-porno delo v službi je povzročilo, da je toliko prej podlegel. Mariborsko delavstvo in vsi, ki so ga poznali, ga ohranijo v lepem spominu.

Koncert mariborskega kluba no-vinarskega udruženja se bo vršil 1. decembra v Unionovi (Götzovi) dvo-rani v Mariboru. Nastopili bodo naj-boljši mariborski pevski zbori, tudi nemški »Gesangverein«, vsled česar bo ta prireditev toliko pomembnej-ša, saj bodo prvič po prevratu skup-no nastopili pevski zbori obeh na-rodnosti. Sodelovala bosta tudi na koncertu odlični član mariborskega gledališča Neralič in dobro znani pia-nist Frisch itd. To bo nedvomno naj-elitnejši koncert letošnje sezone v Mariboru.

Podporno društvo žel. del. in uslužbencev v Mariboru in Ljubljani naznanja svojim članom, sorodni-kom in znancem, da se vrši dne 20. novembra t. l. ob 15. uri na mestnem pokopališču Pobrežje pri Mariboru odkritje spomenika po umrlem čla-nu g. Stanko Bergantu, žel. čin. drž. žel. v Pragerskem, umrl dne 6. juni-ja 1927. Prosi se za obilno udeležbo.

Celje.

Berta Floreninijeva.

Kot žrtev proletarske bolezni je-tike je v nedeljo 13. tm. umrla sodru-žica Berta Floreninijeva, članica celjske podružnice »Svobode«. Pokojni sodružici je bilo komaj 19 let. Po-greblji so jo v torek popoldan ob šte-vilni udeležbi sodružic in sodrugov. Pevski zbor »Naprej«, katerega čla-nica je tudi bila, je zapel žalostinke, ob grobu pa se je od pokojne poslo-vil s. Böhm. Sodružica Floreninijeva je bila simpatična in nadarjena čla-nica naših kulturnih organizacij. Na predvečer letošnjega prvega maja smo jo videli na odru, ko je deklami-rala verze proletarskega dekleta — prvega maja pa je legla, zmučena po proletarski bolezni, kateri je v nede-ljo podlegla. Sodružico Berto Flore-ninijevu, ki je prišla s svojci med nas kot primorska begunka, ohranimo v častnem spominu, družini pa izreka-mo naše sožalje.

Mestno gledališče vprizori Cer-kenkovo »Roko pravice« v soboto 19. tm. ob 20. uri in ne v četrtek, ka-kor smo že poročali. Predstava se je morala preložiti vsled popravila kotla za centralno kurjavo. V nedeljo 20. nov. pop. ob 15. uri se predstava po-novi ob znižanih cenah, na kar opo-zarjamo posebno delavstvo.

Okoličanskim zaupnikom! V so-boto zvečer ob 19. uri zbor zaupnikov pri »Jugoslovenu« v Gaberjih. Noben zaupnik naj ne manjka, ker se bodo na tem sestanku dajala posled-nja navodila za agitacijo pri nedelj-skih občinskih volitvah. V nedeljo pa vsak volilec na pozor in — hajd k četrti skrinjici!

Lahka rešitev rebusa. Kako da-leč je od veličastnosti do smešnosti se v zvezi z občinskimi volitvami v celjski okoliški občini med seboj vprašujejo in prepirajo demokratje in kle-rikalci. Ker sami ne morejo rešiti te uganke jim priskočimo na pomoč mi: od »veličastnosti« do smešnosti ni prav nič daleč (za oba prepirača nam-

Kdor si še ni ogledal

bogate zaloge in velike iz-bire mojih, pravkar v večjih partijah dospelih damskih in moških dublov in velur-jev, naj takoj pohiti k tvrdki

L. ORNIK
v Koroško cesto štev. 9,

kjer dobi blago pod ugod-nimi plačilnimi pogoji!

reč), ker sta oba že davno padla v smešnost. Posebno so eni in drugi po-stali smešni, ko hočejo volilcem do-kazovati, kdo je v občini več »nare-dil« za koristi občanarjev. Na to vprašanje pa bodo v nedeljo 20. novembra odgovorili delavski in kmečki volilci, ki bodo volili vsi v — četrto skrinjico!

Boj za osemurnik in nedeljski po-čitek. Kakor smo že v zadnji številki poročali, so celjski trgovci s sklepom o podaljšanju delovnega časa na 10 ur in uvedbi nedeljskega dela v trgo-vinah izzvali trgovske pomočnike, ki so se morali postaviti v bran proti na-padu od strani trgovcev. Kakor smo informirani so slednji vrnili pomočni-kom resolucijo, ki je bila sprejeta na protestnem shodu, češ, da ima o tem sklepati le pomočniški zbor. Pri tem se sklicujejo na določbe in paragrafe obrtnega reda, ki izvirajo menda še iz časov Marije Terezije. Ker je brzčas tudi mentaliteta gospodov, ki so na vodstvu trgovskega gremija iz onih »zlatih časov« je razumljivo, da so pozabili na zakon o zaščiti delavcev, ki je koncem koncev le nekoliko mo-dernejši. Niso pa pozabili na njih, v tem zakonu sankcionirane pravice trgovski pomočniki, ki so se odločili izvesti od trgovcev izzvano borbo do skrajnosti in s pomočjo najučinkovi-tejših paragrafov — solidarnosti in organizacije — tudi zmagati!

Ptuj.

Tekstilna tovarna bi se naj usta-novila v Ptuj, kakor smo že zadnjič omenili. V gerentskem svetu se je pri zadnji seji to obravnavalo in se je sklenilo dati temu podjetju na raz-polago zemljišče pri sejmišču. Ker se pa za taka podjetja zanimajo tudi druga mesta, ne vemo, ali bo to pod-jetje ustanovljeno pri nas ali kje drugje. Varaždin je obljubil, da dá vse na razpolago, da uredi ceste itd. Tukajšnja občina bi dala stavbišče tudi po 50 para kvadratni meter, mogoče tudi cenejše. Razumljivo je, da bi s tem, če se ustanovi v bližini mesta podjetje, ki bi zaposlovalo okoli 200 ali 300 ljudi, mesto zelo pridobilo in želeli je, da se občina zato posebno zanima.

Še o letu 1922 in 1923. V »Jutru« in »Marburger Zeitung« je bilo čitati, da se Menonijeva afera vleče že v teh letih ter da je bilo ravno ta leta največ poverjenj. Nato nismo po-sebej odgovarjali iz razloga, ker smo hoteli počakati na konec zadeve. Da to ni res, kar smo že prej trdili, iz-vira že iz izjave bivšega predsednika financačnega odseka, ki je na zadnji seji povedal, da se računski zaklju-ček za leto 1926 lahko odobri, ker je izguba vseh Menonijevih poverb prišla šele za leto 1927 v poštev. Ta-ko torej. Potem pa ni treba tiščatai zadeve nazaj na čas županovanja s. Lozinška, če pojasnujete računске zaključke na tak način. Mi veruje-mo temu pojasnilu bolj.

Trbovlje.

Prave zavednosti in kremenitega značaja manjka mnogim ljudem. To pa vsled tega, ker se dogajajo pri nas takšni slučaji, kot se ne dogajajo zlepa morda nikjer drugod. Trbo-veljska premogokopna družba zna na rafiniran način pridobiti sebi pri-ganjače, ki so prave pijavke za de-lavstvo. Ona sabotira absolvente ru-darske šole. Ti poslednji so primora-

Originalne barve, matrice (kože)

ni iti za zaslužkom v Srbijo ali kam drugam. Doma pa nastavlja TPD za paznike in priganjače nekvalificirane delavce, ki so voljni prodati se za denar ali ugled in ki ne poznajo mere v šikaniranju delavcev. Ti priganjači iz lastnih vrst so delavcu huda nadloga, kakor janičariji v srednjem veku. Kakor privablja denar in službe delavce iz delavskih vrst v službo TPD, tako skrbi TPD tudi za to, da na sličen način krha moč in zavednost delavskega razreda. Trboveljske meščanske stranke ne bi mogle eksistirati, ko ne bi bilo prodancev iz delavskih vrst, ki bi množili meščanski tabor. Kdor kaže kakršnokoli sposobnost, tega pregovori TPD in mu obljubi boljšo službo, samo da pristopi v kakšno meščansko stranko ali društvo. Nezavednost dotičnega delavca, ki se proda in pa pohlep po denarju je pa tisto zlo, vsled česar omahujejo najboljši ljudje in postajajo izdajalci lastnega razreda. Več značaja in poštenosti je treba proletariatu, pa bi bilo kmalu boljše. S propalicami in izdajalci pa naj proletarijat obračuna in jih naj smatra za svoje največje sovražnike.

Šoštanj.

V soboto zvečer 12. in v nedeljo 13. tm. popoldne je priredil tukajšnji dramatični odsek »Svoboda« Ksaver Andrejev »Zaklad«, igra v 4 dejanjih. Igra je precej težka in sama na sebi ne dosti pomenljiva. Jedro tega dela je sicer jasno v zadnjem dejanju, toda konec, ki je tragičen, nekako osmeši čevljar Klepec. Osebe so glavne vloge precej pogodili. Zlasti Pehač, Berrnig in Najda, čeravno ni bilo pri vseh scenah dovolj vživljena v nastop. Raven je igral po narečju, vlogi sicer primerno, toda premalo točno, dočim je hčerka Jerica igrala od očeta precej boljše samo ne dovolj živahno. Isto velja za Jožeta, dočim sta Marjeta in Lipe igrala zelo dobro le, da je bilo pri zadnjem opažati nekoliko pretiravanja. Tudi Štefov, Kojžer,

Jurče in Klepec so zadostili svoji nalogi in zadnji je bil zelo izvrsten le, da njegov humor ni bil namestu v zadnjem dejanju, ker pa ni kriv on, ampak avtor igre. Nastop ostalih igralcev in igralcev je bil pravilen, le je bil preveč v mraku, za publiko skoraj nerazločljiv. Sicer pa gre v obče zahvala vsem igralcem, zlasti s. Uletu in drugim, ki so se dramatike z vso vztrajnostjo in požrtvovalnostjo poprijeli. Želeti bi bilo, da bi občinstvo zlasti delavstvo, kateremu je v razvedrilo in zabavo v prvi vrsti namenjeno, pokazalo malo več zanimanja za dramatično prosveto. Prirediteljem pa svetujemo, da bi bili v ceni vstopnine v bodoče malo bolj zmerni, kakor so bili to pot, pa bo šlo.

Tržič.

Stavbna zadruga »Planinski dom«, ki šteje tudi med tržiškim delavstvom lepo število članov, odvarja v nedeljo, dne 20. novembra 1927 svoj prvi »Planinski dom« na Kofcah.

Otvoritev je določena na 11. uro popoldne, tako da se je lahko vsak udeleži. Količnega pomena je za delavstvo v bližini Tržiča lepo gorsko zavetišče, kamor se lahko vsako soboto po delu pohiti, to bodo znali ceniti delavci sami najbolj. Stavbna zadruga je ponosna na svoje članstvo iz delavskih vrst, ker pomeni delež 100 Din za delavce dosti več, kakor za marsikoga 10.000 Din. Zato je tudi trdno prepričana, da pri otvoritvi ne bo manjkalo nobenega delavca, ki je zadržanik Stavbne zadruge. Na veselo svidenje v nedeljo na Kofcah!

Študenti pri Marlboru.

DTE »Svoboda« študenti prireditelji dne 20. novembra plesni venček v lastni telovadnici pri g. Stumpfu. Igra priljubljena pevska godba. Začetek ob 3. uri popoldne. Vstopnina 3 Din. Za obilni obisk se priporoča odbor.

Zahvala. Ko odhajam iz Slovenije, se zahvaljujem vsem prijateljem našega abstinentnega pokreta, vsem oblastem, vsem sodelavcem, predvsem pa vsem sestram in bratom za vso obilno pomoč za časa mojega antialkoholnega in antinikotinskega delovanja med mladino v Sloveniji. Prosim, da me tudi v bodoče in še intenzivneje podpirajo v mojem širšem delokrogu v Zagrebu. Vsi v borbo za zdravje! — Dr. Fedor Mikič.

Podpisana naznanjava v svojem kakor tudi v imenu vseh sorodnikov tužno vest, da je naš ljubljenski soprog, odnosno brat

ALBIN ERŽEN

NASTAVLJENEC KONSUM. DRUŠTVA ZA SLOVENIJO

v petek, dne 18. novembra 1927, ob pol 6. uri zjutraj, po dolgi in težki bolezni v 34. letu starosti preminul.

Pogreb nepozabnega pokojnika se bo vršil v nedeljo, dne 20. novembra iz mrtvašnice Splošne bolnice, na magdalensko pokopališče v Pobrežju ob 15. (3.) uri.

Maribor, dne 18. novembra 1927.

VIKTOR ERŽEN
brat.

SOFIJA ERŽEN
soproga.

Ostali žalujoči.

Božična darila

v zlatu, srebru in ure po znižanih cenah. Namizna posoda iz alpaka srebra od Din 300.— naprej.

A. Stojec, Maribor
Jurčičeva ulica št. 8.

Popravila ur najcenejše in z jamstvom. — Po stenske ure se pride na dom.

Wiener Radioverlag, Wien, I., Pestalozziggasse št. 6./11.

Neobhodno potrebno je za vsakega radioamaterja

Radio-koledar 1928

Cena Din 25.— in

Radio-karta 1928

Cena Din 15.—,

izdaja „Radiowelt“.

ŠTAMPILJE.

S. PETAN, Maribor, Aleksandrova c. 43, nasproti gl. kolodvora.

Vsi kupujejo obleke pri

J. Trpnu, Maribor, Glavni trg 17

ker tam se dobi suknjo že od 26 Din naprej, kakor tudi vsakovrstno drugo blago po najnižjih cenah.

JUSTIN GUSTINČIČ,
Maribor, Tattenbachova ulica 14.

Največja, najcenejša in najhitrejša mehanična delavnica, zlasti za kolesa, motocikle, otroške vozičke, šivalne stroje, pisalne stroje, gramofone, kakor vsa mala in velika mehanična popravila in okretala. — Lastni prostori za popravila in emajliranje z električnim pogonom.

IVAN JAX IN SIN, LJUBLJANA,
GOSPOSVETSKA 2.

ŠIVALNI STROJI

izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz lastne tovarne. 15 letna garancija. — Vezenje se ponuja pri nakupu brezplačno.

PISALNI STROJI „ADLER“

Kolesa iz prvih tovarn, Dürkopp, Styria, Kayser, Waffensrad (Orožno kolo). Pletilni stroji vedno v zalogi. — Posamezni deli koles in šivalnih strojev. — Daje se tudi na obroke! — Cenike franco in zastoj!

Ivan Jančar, Ljubljana

Izdelovanje oljnatih barv, lakov, firneža in steklarskega kleja.

Prodajalna: Miklošičeva cesta št. 4
Skladišče: Vidovdanska cesta št. 14

Zaloga vseh potrebščin za slikarje, pleskarje, ličarje in v te stroke spadajoče.

L. MIKUŠ

LJUBLJANA, MESTNI TRG 15.

DEŽNIKI

NA MALO.

NA VELIKO.

USTANOVljENO 1820. - TELEFON 2282

Pozor! 5% popust! Pozor!

Obleke, površnike,

gumijeve plašče, čevlje, gamaše, dežnike, potovalne kovčge, klobuke, čepice, perilo, nogavice (moške in ženske), rokavice, športske telovnike za ženske in moške i. t. d. dobite najceneje pri

Ant. Tkalec, Maribor
Glavni trg št. 4

Novo dalmatinsko vino

črno, belo in opolo ravnokar prispelo z otoka Vis (Lissa) se toči v

„Prvi dalmatinski kleti“

Istotam se dobi dnevno sveže morske ribe in najfinejše olivno olje in vinski kis.

Priporoča se Jos. Povodnik.

„JUNIPER“

železno francosko žganje z brinjevim ekstraktom je najboljšo sredstvo proti revmatizmu, glavobolu, zobobolu, trganju, želodčnim boleznim itd. Dobi se v vsaki lekarni, drogeriji in konzumni trgovini. — Glavna zaloga:

VITOMIR DOLINŠEK

Agentura „Juniper“

CELJE, GOSPOSKA ULICA 26

Trgovci, zahtevajte engros cene.

Priporočam svojo veliko zalogo

„DOKO“

čevljev

za dame, gospode in otroke ter vseh vrst usnatih dokolenic lastnoročnega domačega izdelka. Oglejte si zalogo v Prežernovi ulici št. 9, na dvorišču.

Ivan Čarman.